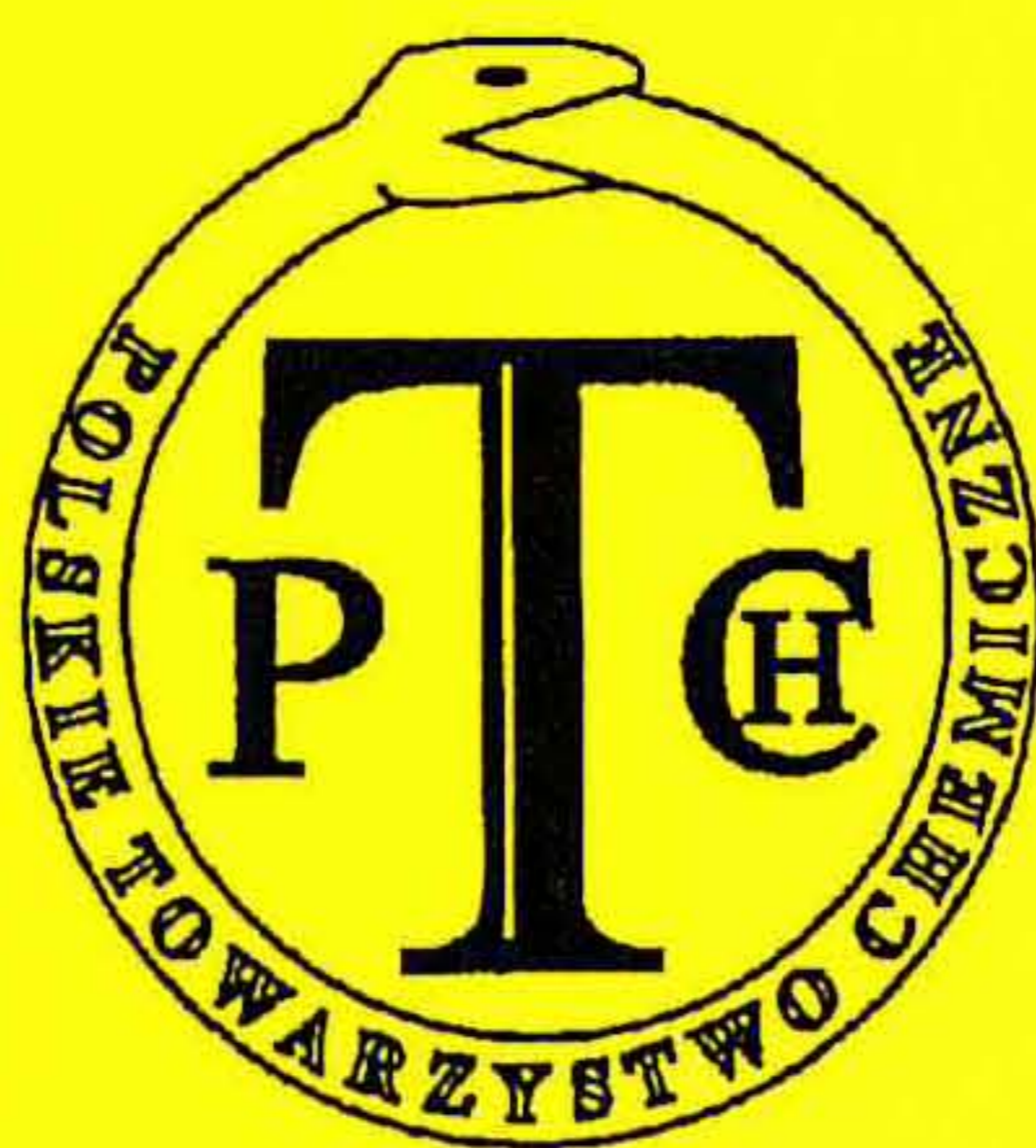

POLSKIE TOWARZYSTWO CHEMICZNE

ORBITAL

Wiadomości i informacje

3/98

Warszawa, maj - czerwiec 1998

POLSKIE NAZWY PIERWIASTKÓW „SUPERCIEŻKICH”

W ślad za informacją, zamieszczoną w 6/97 numerze „Orbitala” uprzejmie informuję, że polskie nazwy pierwiastków 101–103, określone zostały wiele lat temu i brzmią jak następuje:

101 Md – mendelew,

102 No – nobel,

103 Lr – lorens (a nie „lawrans”, jak mylnie podano w numerze 6/97 „Orbitala”). Natomiast nazwy polskie pierwiastków 104–109 były, jak dotąd, prowizoryczne i dopiero po podjęciu stosownej uchwały przez Radę Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC) w dniu 30 sierpnia 1997 można było przystąpić do procedury tworzenia ostatecznych polskich nazw tych pierwiastków.

W tym celu w dniu 21 marca br. odbyła się w Krakowie narada Podkomisji Nomenklatury Nieorganicznej PTCh, z udziałem prof. Jerzego Konarskiego, prezesa PTCh, prof. Michała Pietrusiewicza, przewodniczącego Komisji Nomenklatury PTCh, prof. Jerzego Masalskiego i prof. Leszka Sokołowskiego, delegowanych przez Polskie Towarzystwo Fizyczne. W naradzie wzięli też udział członkowie Podkomisji Nomenklatury Nieorganicznej PTCh w osobach: prof. Osmana Achmatowicza, prof. Krystyny Dyrek, dr Andrzeja Jabłońskiego, prof. Andrzeja Kłonkowskiego, dr Witolda Mizerskiego i prof. Aliny Samotus. Po burzliwej dyskusji, zebrani proponują, co następuje:

Polskie nazwy pierwiastków, pochodzące od nazwisk uczonych, utworzyć zgodnie z pisownią nazwiska. Tu przeważał argument, że w ten sposób lepiej uhonoruje się wybranych uczonych i uniknie nazw śmiesznych (w rodzaju majtner) lub niejednoznacznie wymawianych (np. razerford lub ruterford lub jeszcze inaczej). Dla pierwiastka 107 rozważana była nazwa bohrium albo borium, dla lepszego odróżnienia od pierwiastka boru (B); jednak większość zebranych uznała, że końcówka -ium nie jest stosowana w polskich nazwach pierwiastków i utrudniałaby tworzenie nazw pochodnych.

W przypadku nazw innego pochodzenia, zaproponowano ich formy możliwie najprostsze, które pozwolą na łatwe tworzenie nazw pochodnych. W rezultacie propozycje polskich nazw pierwiastków 104–109 są następujące:

104 Rf – rutherford

105 Db – dubn

106 Sg – seaborg

107 Bh – bohr

108 Hs – has

109 Mt – meitner

Polskie nazwy pierwiastków 104–109, po dyskusji ich propozycji w środowisku chemików i fizyków, zostaną ostatecznie zatwierdzone na wspólnym posiedzeniu Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

*Zofia Stasicka (Przewodnicząca
Podkomisji Nomenklatury Nieorganicznej PTCh)*